ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баян-Уул сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: ДОА-2021/1/СТА-ТТ3

Цахим хуудас: www.audit.mn Чойбалсан хот 2021 он	Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Б.Болортуул Утас: 70584203 Цахим хаяг: Bolortuulb@audit.gov.mn Аудитын менежер: И.Сэмжидмаа Утас: 70584204 Цахим хаяг: Semjidmaai@audit.gov.mn Аудитор: Ж.Баяртуул Утас: 70584207 Цахим хаяг:Bayartuulj@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
ДОА	Дорнод аймаг
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ОНӨААТҮГ	Орон нутгийн өмчийн аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар

Агуулга

1.Хараат бус аудиторын дүгнэлт....3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан....5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан....5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан....6
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан....6
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан....8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан....10
3. Аудитын тайлан....11
3.1. Ерөнхий зүйл....12
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй....12
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, дотоод хяналт....12
3.4. Материаллаг байдал....12
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд....13
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт....14
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл....15
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт....15
3.9. Аудитын илрүүлэлт....15
Залруулсан алдаа....15
Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил....15
Аудитын зөвлөмж....16
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд....16
4. Менежментийн захидал....13
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт....18

1.Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
21000. Дорнод аймаг, Хэрлэн сум 7-р баг
ЗДТГ-ын II байр, Утас/Факс: 7058-4203

2021.03.24 № 348

танай ____________-ны № ______________-т

БАЯН-УУЛ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Х.БАТТУЛГА ТАНАА

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-т заасны дагуу Баян-Уул сумын нэгтгэсэн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баян-Уул сумын нэгтгэсэн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Баян-Уул сумын 2020 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлтээр 88,3 хувьтай дүгнэгдсэн байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн Сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Б.БОЛОРТУУЛ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**752,718,491.08**	**747,794,178.85**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	158,084,051.52	222,446,402.29
312	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	158,084,051.52	222,446,402.29
3121	**Төгрөг**	158,084,051.52	222,446,402.29
31211	Төрийн сангийн харилцах	156,081,774.51	218,693,222.11
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	2,002,277.01	3,753,180.18
33	**АВЛАГА**	217,249,028.00	168,302,025.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	319,175.00	319,175.00
335	**Бусад авлага**	216,929,853.00	167,982,850.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	35,187,774.00	19,777,894.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	181,742,079.00	148,204,956.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	377,385,411.56	357,045,751.56
351	**Түүхий эд материал**	171,266.45	171,266.45
35130	Эм боох материал	171,266.45	171,266.45
354	**Хангамжийн материал**	303,914,225.11	303,574,565.11
35410	Бичиг хэргийн материал	50,220,033.03	54,501,843.03
35420	Аж ахуйн материал	245,229,692.08	248,858,222.08
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	214,500.00	214,500.00
35600	Мал амьтад	53,299,920.00	53,299,920.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**12,207,124,087.95**	**13,214,022,129.92**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	12,207,124,087.95	13,214,022,129.92
392	**Биет хөрөнгө**	12,013,762,861.01	13,021,160,428.06
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	7,762,207,794.30	8,091,308,956.84
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,026,798,518.99)	(1,324,363,007.01)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	214,309,057.00	214,309,057.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(103,242,864.97)	(130,161,347.72)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	335,227,339.00	375,415,810.30
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(182,722,920.19)	(214,246,306.08)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	220,066,118.32	262,452,169.83
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(102,860,249.16)	(128,193,236.17)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	847,069,606.00	6,011,378,291.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(256,913,863.30)	(330,489,959.93)
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	4,307,421,363.00	193,750,000.00
393	**Биет бус хөрөнгө**	193,361,226.94	192,861,701.86
39301	Програм хангамж	3,232,200.00	3,232,200.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(910,973.06)	(1,410,498.14)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	191,040,000.00	191,040,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**12,959,842,579.03**	**13,961,816,308.77**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**13,421,880.00**	**1,483,900.00**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	13,421,880.00	1,483,900.00
413	**Өглөг**	13,421,880.00	1,483,900.00
4136	**Бусад өглөг**	13,421,880.00	1,483,900.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	7,432,940.00	1,483,900.00
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**12,946,420,699.03**	**13,960,332,408.77**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	12,946,420,699.03	13,960,332,408.77
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,631,624,000.47	1,631,624,000.47
51101	Өмч: - төрийн	1,631,624,000.47	1,631,624,000.47
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	10,492,473,883.22	11,506,385,592.96
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	10,584,950,734.36	10,492,473,883.22
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(92,476,851.14)	1,013,911,709.74
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	822,322,815.34	822,322,815.34
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**12,959,842,579.03**	**13,961,816,308.77**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**3,923,975,984.04**	**5,484,245,447.33**
11	**ТАТВАРЫН ОРЛОГО**	**112,907,452.29**	**117,575,759.54**
110	**Орлогын албан татвар**	20,279,059.10	82,900,481.54
1100	**Хувь хүний орлогын албан татвар**	20,279,059.10	82,900,481.54
110002	Үйл ажиллагааны орлого	2,282,234.10	4,485,333.00
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого		34,453,269.04
110008	Шууд бус орлого	17,996,825.00	43,961,879.50
113	**Хөрөнгийн албан татвар**	3,723,500.00	2,025,000.00
113002	Бууны албан татвар	3,723,500.00	2,025,000.00
118	**Бусад татвар, төлбөр, хураамж**	88,904,893.19	32,650,278.00
1180	**Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж**	7,168,945.19	4,213,160.00
118003	Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр	7,168,945.19	4,213,160.00
1181	**Газрын төлбөр**	30,600,000.00	1,660,894.00
118101	Газрын төлбөр		1,660,894.00
1182	**Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр**	51,135,948.00	26,776,224.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	51,135,948.00	26,776,224.00
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**2,101,002,305.05**	**3,458,708,153.51**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	479,221,305.05	1,569,800,353.51
120003	Торгуулийн орлого	32,432,174.19	12,816,654.58
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	416,571,710.00	1,554,189,165.73
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	58,657,038.00	28,458,343.18
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	6,572,050.00	2,471,760.00
1200044	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого /үндсэн хөрөнгө/	305,712,748.00	1,519,467,752.55
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого /бараа материал/	45,629,874.00	3,791,310.00
120009	Бусад орлого	816,000.00	2,794,533.20
123	**Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг**	1,621,781,000.00	1,888,907,800.00
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	1,621,781,000.00	1,888,907,800.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**1,710,066,226.70**	**1,907,961,534.28**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	286,850,721.00	389,138,606.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,846,725.00	14,612,773.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	276,875,496.00	372,539,437.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,128,500.00	1,986,396.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	1,423,215,505.70	1,518,822,928.28
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт	691,568,900.00	737,021,878.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	29,978,205.70	33,297,050.28
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн	500,778,900.00	584,816,800.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	200,889,500.00	163,687,200.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**3,724,661,020.18**	**4,138,771,832.59**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**3,724,661,020.18**	**4,138,771,832.59**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	2,916,938,347.48	2,942,609,287.88
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,602,466,590.30	1,872,694,354.31
210101	Үндсэн цалин	1,189,919,094.26	1,413,779,056.31
210102	Нэмэгдэл	151,743,821.00	322,167,156.00
210104	Урамшуулал	202,495,904.00	136,748,142.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	202,355,970.08	236,231,387.38
210201	Тэтгэврийн даатгал	138,040,868.08	162,798,466.77
210202	Тэтгэмжийн даатгал	15,928,538.00	18,781,546.90
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	13,019,026.00	14,367,700.36
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,254,387.00	4,160,218.11
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	32,113,151.00	36,123,455.24

2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	134,995,884.00	114,992,677.10
210301	Гэрэл, цахилгаан	46,056,620.00	27,984,329.10
210302	Түлш, халаалт	88,939,264.00	86,260,048.00
210303	Цэвэр, бохир ус		748,300.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	84,793,311.00	56,530,166.00
210401	Бичиг хэрэг	8,265,860.00	7,653,410.00
210402	Тээвэр, шатахуун	40,195,394.00	35,089,335.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,088,900.00	4,318,200.00
210404	Ном, хэвлэл	2,167,800.00	1,148,300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал		796,907.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	29,459,357.00	7,524,014.00
2105	**Нормативт зардал**	140,548,060.00	76,355,913.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,490,040.00	600,000.00
210502	Хоол, хүнс	134,839,800.00	73,661,613.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,218,220.00	2,094,300.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	16,802,470.00	7,423,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,489,970.00	1,829,900.00
210604	Урсгал засвар	14,013,900.00	5,593,100.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	25,117,305.00	8,715,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	21,689,055.00	5,944,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	3,428,250.00	2,771,800.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	55,601,556.89	20,363,215.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	49,060,537.08	16,992,870.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	600,000.00	1,440,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	644,580.00	889,125.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	324,040.00	510,520.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	294,400.00	330,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		150,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		50,700.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	654,257,200.21	549,302,775.09
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,372,976.34	66,181,636.51
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	13,381,980.00	9,824,640.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	598,502,243.87	473,296,498.58
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	807,722,672.70	1,196,162,544.71
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	86,175,460.00	281,775,686.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	82,972,200.00	266,747,386.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,203,260.00	15,028,300.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	715,558,165.70	776,307,868.28
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	691,568,900.00	737,021,878.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	23,989,265.70	39,285,990.28
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	107.00	138,078,990.43
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	107.00	138,078,990.43
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**199,314,963.86**	**1,345,473,614.74**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	291,791,815.00	331,561,905.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	25,000,000.00	10,281,700.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	266,791,815.00	301,280,205.00
225006	Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих дамжуулан зээлдүүлэх	-	20,000,000.00
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	(291,791,815.00)	(331,561,905.00)
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**(92,476,851.14)**	**1,013,911,709.74**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**3,619,909,787.04**	**3,997,955,507.78**
11	**ТАТВАРЫН ОРЛОГО**	**112,907,452.29**	**117,575,759.54**
110	**Орлогын албан татвар**	20,279,059.10	82,900,481.54
1100	**Хувь хүний орлогын албан татвар**	20,279,059.10	82,900,481.54
110002	Үйл ажиллагааны орлого	2,282,234.10	4,485,333.00
110003	Хөрөнгийн орлого		34,453,269.04
110008	Шууд бус орлого	17,996,825.00	43,961,879.50
113	**Хөрөнгийн албан татвар**	3,723,500.00	2,025,000.00
113002	Бууны албан татвар	3,723,500.00	2,025,000.00
118	**Бусад татвар, төлбөр, хураамж**	88,904,893.19	32,650,278.00
1180	**Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж**	7,168,945.19	4,213,160.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	7,168,945.19	4,213,160.00
1181	**Газрын төлбөр**	30,600,000.00	1,660,894.00
118101	Газрын төлбөр		1,660,894.00
1182	**Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр**	51,135,948.00	26,776,224.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	51,135,948.00	26,776,224.00
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**175,155,108.05**	**83,510,413.96**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	175,155,108.05	83,510,413.96
120003	Торгуулийн орлого	32,432,174.19	12,816,654.58
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	62,084,431.00	44,032,308.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	55,512,381.00	41,560,548.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	6,572,050.00	2,471,760.00
120005	Түрээсийн орлого	628,500.00	1,786,000.00
120009	Бусад орлого	25,712,291.00	24,875,451.38
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**3,331,847,226.70**	**3,796,869,334.28**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	1,621,781,000.00	1,888,907,800.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,621,781,000.00	1,888,907,800.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	286,850,721.00	389,138,606.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,846,725.00	14,612,773.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	276,875,496.00	372,539,437.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,128,500.00	1,986,396.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	1,423,215,505.70	1,518,822,928.28
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	691,568,900.00	669,772,078.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	29,978,205.70	33,297,050.28
132004	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих / орон нутгийн төсөв/		67,249,800.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	500,778,900.00	584,816,800.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	200,889,500.00	163,687,200.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**3,137,683,603.08**	**3,661,304,464.01**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**3,137,683,603.08**	**3,661,304,464.01**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**2,329,960,930.38**	**2,465,141,919.30**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,602,466,590.30	1,872,694,354.31
210101	Үндсэн цалин	1,190,640,094.26	1,413,779,056.31
210102	Нэмэгдэл	151,743,821.00	322,167,156.00
210104	Урамшуулал	201,774,904.00	136,748,142.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	202,355,970.08	236,231,387.38
210201	Тэтгэврийн даатгал	136,051,570.00	160,124,186.77
210202	Тэтгэмжийн даатгал	15,857,029.00	18,781,546.90
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	12,961,620.00	14,367,670.36
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,239,885.00	4,160,248.11
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	31,969,936.00	36,123,455.24
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	2,275,930.08	2,674,280.00

2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	122,444,434.00	106,742,677.10
210301	Гэрэл, цахилгаан	46,056,620.00	27,984,329.10
210302	Түлш, халаалт	76,387,814.00	78,010,048.00
210303	Цэвэр, бохир ус		748,300.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	94,388,641.00	59,586,296.00
210401	Бичиг хэрэг	8,290,160.00	7,946,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	34,289,784.00	35,089,335.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,088,900.00	4,318,200.00
210404	Ном, хэвлэл	2,167,800.00	1,148,300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал		2,915,467.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	34,749,887.00	7,551,694.00
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн /ТӨҮГ/	5,905,610.00	617,000.00
2105	**Нормативт зардал**	145,812,900.00	76,355,913.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,382,950.00	600,000.00
210502	Хоол, хүнс	134,839,800.00	73,661,613.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	9,590,150.00	2,094,300.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	32,152,158.00	8,446,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	13,707,458.00	2,069,900.00
210604	Урсгал засвар	14,013,900.00	6,376,100.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	24,217,305.00	8,715,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	20,789,055.00	5,944,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	3,428,250.00	2,771,800.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	27,246,093.84	20,363,215.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	22,545,000.00	16,992,870.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	600,000.00	1,440,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	644,580.00	889,125.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	324,040.00	510,520.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	294,400.00	330,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	932,200.00	150,000.00
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	1,905,873.84	50,700.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	78,876,838.16	76,006,276.51
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	67,767,298.16	66,181,636.51
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,109,540.00	9,824,640.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**807,722,672.70**	**1,196,162,544.71**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	86,175,460.00	281,775,686.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	82,972,200.00	266,747,386.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж		8,882,800.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,203,260.00	6,145,500.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	715,558,165.70	776,307,868.28
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	691,568,900.00	737,021,878.00
213402	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт сумдад	23,989,265.70	39,285,990.28
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	107.00	138,078,990.43
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	107.00	138,078,990.43
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**482,226,183.96**	**336,651,043.77**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**419,570,906.00**	**272,288,693.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**419,570,906.00**	**272,288,693.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	419,570,906.00	272,288,693.00
223001	Бусад хөрөнгө	321,054,388.00	187,617,342.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	98,516,518.00	84,671,351.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**(419,570,906.00)**	**(272,288,693.00)**
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	(37,344,722.04)	64,362,350.77
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	195,428,773.56	158,084,051.52
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	158,084,051.52	222,446,402.29

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	**2016 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	1,631,624,000.47	822,322,815.34	10,584,950,734.36	13,038,897,550.17
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				0.00
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**1,631,624,000.47**	**822,322,815.34**	**10,584,950,734.36**	**13,038,897,550.17**
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөгдөөгүй олз, гарз				0.00
C07	Тайлант үеийн үр дүн			-92,476,851.14	-92,476,851.14
C08	**2016 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,631,624,000.47**	**822,322,815.34**	**10,492,473,883.22**	**12,946,420,699.03**
D01	**2017 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**1,631,624,000.47**	**822,322,815.34**	**10,492,473,883.22**	**12,946,420,699.03**
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**1,631,624,000.47**	**822,322,815.34**	**10,492,473,883.22**	**12,946,420,699.03**
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөгдөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.00	0.00	0.00	0.00
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	1,013,911,709.74	1,013,911,709.74
D09	**2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,631,624,000.47**	**822,322,815.34**	**11,506,385,592.96**	**13,960,332,408.77**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	2,803,583,600.00	2,607,951,677.29
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	2,633,996,400.00	2,455,084,335.29
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	2,589,165,600.00	2,414,058,649.29
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,922,988,900.00	1,861,063,246.31
210101	Үндсэн цалин	1,423,274,100.00	1,403,596,348.31
210102	Нэмэгдэл	348,038,300.00	322,167,156.00
210104	Урамшуулал	151,676,500.00	135,299,742.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэ**	241,951,200.00	233,557,107.38
210201	Тэтгэврийн даатгал	165,057,200.00	160,124,186.77
210202	Тэтгэмжийн даатгал	17,069,000.00	18,781,546.90
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,725,800.00	14,367,670.36
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	12,702,800.00	4,160,248.11
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	38,396,400.00	36,123,455.24
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	133,271,200.00	106,791,341.10
210301	Гэрэл, цахилгаан	43,874,600.00	28,032,993.10
210302	Түлш, халаалт	88,146,800.00	78,010,048.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,249,800.00	748,300.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	50,590,100.00	43,979,795.00
210401	Бичиг хэрэг	7,908,300.00	7,695,436.00
210402	Тээвэр, шатахуун	19,772,600.00	19,674,498.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,318,200.00	4,318,200.00
210404	Ном, хэвлэл	1,058,100.00	1,148,300.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, а	5,203,100.00	2,478,667.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	12,329,800.00	8,664,694.00
2105	**Нормативт зардал**	140,338,100.00	74,638,611.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	2,168,700.00	600,000.00
210502	Хоол, хүнс	134,074,900.00	71,944,311.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,094,500.00	2,094,300.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	27,489,500.00	26,114,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	9,737,900.00	9,737,900.00
210602	Тавилга	10,000,000.00	10,000,000.00
210604	Урсгал засвар	7,751,600.00	6,376,100.00

2107	**Томилолт, зочны зардал**	10,653,100.00	8,649,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,881,300.00	5,878,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	2,771,800.00	2,771,800.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр**	6,978,800.00	6,912,515.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчил	3,779,000.00	3,712,870.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,320,000.00	1,320,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	889,200.00	889,125.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	510,600.00	510,520.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	330,000.00	330,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	150,000.00	150,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	54,904,700.00	52,352,233.50
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	50,221,200.00	47,931,533.50
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,683,500.00	4,420,700.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	44,830,800.00	41,025,686.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	44,830,800.00	41,025,686.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	30,402,500.00	26,747,386.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэм	8,882,800.00	8,882,800.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,545,500.00	5,395,500.00
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**169,587,200.00**	**152,867,342.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	169,587,200.00	152,867,342.00
223001	Бусад хөрөнгө	169,587,200.00	152,867,342.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,803,583,600.00	2,662,273,145.29
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	1,888,907,800.00	1,750,828,809.57
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,888,907,800.00	1,750,828,809.57
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	838,894,000.00	800,658,651.22
132001	Орон нутгийн төсвөөс	675,206,800.00	636,971,451.22
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	163,687,200.00	163,687,200.00
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНА**	75,781,800.00	110,785,684.50
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,100,000.00	41,560,548.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		2,471,760.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	74,681,800.00	66,753,376.50
4	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	-	65,053,516.60
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	-	119,374,984.60

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**389,208,581.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**289,659,230.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	48,909,230.00
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,448,400.00
210104	Урамшуулал	1,448,400.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	10,486,787.00
210401	Бичиг хэрэг	300,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	10,130,787.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	56,000.00
2105	**Нормативт зардал**	1,717,302.00
210502	Хоол, хүнс	1,717,302.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	250,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	250,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	12700000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	12,700,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	22306741.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,317,801.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,988,940.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	240,750,000.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	240,750,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	240,000,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	750,000.00
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**99,549,351.00**
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	99,549,351.00
223001	Бусад хөрөнгө	99,549,351.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	389,208,581.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	389,208,581.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	8,969,193.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	377,952,992.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,286,396.00

3.Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Баян-Ул сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч Х.Баттулга танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээдэд нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийг мөрдөн ажиллах талаар өгсөн зөвлөмжийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 03 дугаар сарын 05-наас 2021 оны 03 дугаар сарын 24–ний хооронд Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Ж.Баяртуул хариуцаж хэрэгжүүлэв.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Баян-Ул сум нь үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ.

- Төрийн албан хаагчдын чадавхыг нэмэгдүүлэх, иргэдийн амьжиргааг дэмжих жил

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд өөрчлөлт ороогүй байна.

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Баян-Ул сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь 2020 онд Баян-Ул сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна.

Баян-Ул сумын үндсэн үйл ажиллагаа, санхүүгийн дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд “дунд” гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн үе шатанд дахин хянахад дотоод хяналт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

3.4. Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 1320-ын дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2019 болон 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн зардлыг сонгож, эрсдэлийн түвшинг “дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшнийг өмнөх жилийн эцсийн үр дүнгийн тайлангийн зардлын 2,632,250.7 мянган төгрөгөөс 2 хувиар тооцон 52,645.0 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсоныг гүйцэтгэлийн үе шатанд тайлант оны үр дүнгийн тайлангийн зардлын 2,472,461.1 мянган төгрөгөөс 2 хувиар тооцон 49,449.2 мянган төгрөг болгон материаллаг байдлыг өөрчлөв.

3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд

Баян-Уул сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 15,342.4 мянган төгрөгөөр буюу 10.1 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан мөнгөн хөрөнгө, үндсэн хөрөнгө, засгийн газрын оролцоо данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	158,084.0	222,446.4	64,362.4
Авлага	217,249.0	168,302.3	-48,947.0
Урьдчилгаа			
Бараа материал	377,385.4	357,045.7	-20,339.7
Үндсэн хөрөнгө	12,207,124.1	13,204,183.5	997,059.4
Нийт хөрөнгө	**12,959,842.6**	**13,951,977.6**	**992,135.0**
Өр төлбөр	13,421.9	1,483.9	-11,938.0
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	12,946,420.7	13,950,493.7	1,004,073.0
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	**12,959,842.6**	**13,951,977.6**	**992,135.0**

Мөнгөн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 222,446.4 мянган төгрөг болж 64,362.4 мянган төгрөгөөр өссөн нь орон нутгийн татварын орлого давсан, сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтийн орлогын төвлөрүүлэлт нэмэгдсэн зэргээс шалтгаалсан байна.

Нийт авлага 168,302.3 мянган төгрөг болж 48,947.0 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант онд сум хөгжлийн сангийн хөрөнгөөс хөнгөлөлттэй зээл олгоогүй мөн зээлийн авлагын барагдуулалт хийснээс тус тус шалтгаалсан байна. Одоогоор нийт авлагын 99.0 хувийг буюу 168,302.0 мянган төгрөг нь тус сангийн авлага байна. Сангийн авлагаас 31,642.9 мянган төгрөгийн авлага нь хэвийн төлөлттэй, 113,840.3 мянган төгрөгийн 12 зээлдэгчидтэй холбоотой авлагыг шүүх болон шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газарт бөгөөд хугацаа хэтэрсэн 3 зээлдэгчийн 22,818.8 мянган төгрөгийн авлагыг барагдуулах ажилбар хийгдээгүйтэй холбоотой байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 357,045.7 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 20,339.7 мянган төгрөгөөр буурсан нь шинээр бараа материалын худалдан авалт хийгдээгүй өмнөх оны үлдэгдлээс зарцуулсантай холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 15,342,886.4 мянган төгрөг болж 1,462,312.9 мянган төгрөгөөр өссөн нь улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлж байгаа шинэ сум төсөл дуусч хүлээж авсан мөн бусад эх үүсвэрээс шалтгаалжээ. Үндсэн хөрөнгийн данс нь хөрөнгө оруулалтаар 5,569,181.8 мянган төгрөг, урсгал төсвийн худалдан авалтаар 21,198.6 мянган төгрөг, хандив болон үнэ төлбөргүй шилжиж ирсэн 15,945.6 мянган төгрөгийн хөрөнгөөр нэмэгдсэн байна.

Үндсэн хөрөнгө үнэ төлбөргүй шилжүүлсэн 5,701,320,3 мянган төгрөг, акталсан 30,341.7 мянган төгрөгийн хөрөнгөөр хасагдсан байна.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 13,421.9 мянган төгрөг болж 11,938.0 мянган төгрөгөөр буурсан нь төлбөр тооцоо барагдуулснаас шалтгаалжээ.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 12,946,420.7 мянган төгрөг болж 1,004,073.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалжээ.

Баян-Уул сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь үр дүнгийн нийт орлого өмнөх оноос 4,703,007.5 мянган төгрөгөөр буюу 19.3 хувиар буурсан байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 3,362,533.9 мянган төгрөгөөр буюу 9.8 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан нь өмнөх оны үлдэгдлээс санхүүжилт төлөвлөж хөрөнгө оруулалт болон тоног төхөөрөмж, урсгал зардлуудыг буурснаас шалтгаалсан байна.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 785,529.6 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 785,529.6 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 34,641.0 мянган төгрөгөөр бууруулж 750,988.6 мянган төгрөгөөр баталсан байна

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 15 хөтөлбөрийн 15 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 2,803,583.6 мянган төгрөгийн төсөв баталснаас 1,888,907.8 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс 838,894.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 1,100.0 мянган төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоор, 74,681.8 мянган төгрөгийг оны эхний үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр тус тус төлөвлөжээ.

Төсвийн бодит гүйцэтгэлээр нийт 2,662,273.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгосноос улсын төсвөөс 1,750,828.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос 110,785.6 мянган төгрөг,орон нутгийн төсвөөс 800,658.6 мянган төгрөгийн санхүүжилт тус тус авч, 138,078.9 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт, 33,297.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт тус тус буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2,607,951.7 мянган төгрөг буюу 93.0 хувьтай байгаа нь цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлыг 70,319.8 мянган төгрөгөөр, байр ашиглалт, тогтмол болон бусад зардлыг 26,479.9 мянган төгрөгөөр бусад зардлыг 98,832.3 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэж зарцуулсантай холбоотой байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлого

Баян-Уул сум нь 2020 онд 90,390.0 мянган төгрөгийн орлого төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 133,187.0 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлж, төлөвлөгөөг 147,3 хувиар биелүүлсэн байна.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 8,969.2 мянга, дээд шатны төсвийн захирагчаас 377,953.0 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 2,286.4 мянга, нийт 389,208.6 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс ерөнхий боловсролын сургуульд 7,453.9 мянга, соёлын төв 356.0 мянга, Засаг даргын тамгын газарт 140,398.7 мянга, иргэдийн төлөөлөгчийн хуралд 241,000.0 мянга, нийт 389,208.6 мянган төгрөгийг 100 хувь зарцуулсан байна.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант онд нийт 149 мэдээлэл байршуулбал зохих байснаас нийт 138 мэдээллийг хуулийн хугацаанд бүрэн мэдээлсэн, орон нутгийн хөгжлийн сангийн 2 дугаар сарын төсвийн төлөвлөгөө гүйцэтгэлийн нийт 108,300.0 мянган төгрөгийн мэдээлэл болон мөнгөн дүнгүй 10 мэдээлэл хуулийн хугацааг хоцроон байршуулсан байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 27,950.6 мянган төгрөгийн зөрчил илэрч зөрчил арилгах 2,000.0 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, 25,950.6 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж өгснийг биелүүлсэн байна. Аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилт 100 хувьтай байна.

Хүснэгт 2 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт							
Албан шаардлага	1	2,000.0	1	2,000.0	0	0	100
Зөвлөмж	2	25,950.6	2	25,950.6	0	0	100
Нийт дүн	3	27,950.6	3	27,950.6	0	0	100

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 62,337.9 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 24,697.9 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 37,640.0 мянган төгрөгийн 2 албан шаардлага, 2 зөвлөмж хүргүүллээ.

Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгыг санхүүгийн тайланд тусгаж, баталгаажуулав.

Улзын хөгжил ОНӨААТҮГ-ын санхүүгийн тайланд үнэ төлбөргүй шилжиж ирсэн 24,697,999 төгрөгийн хөрөнгийг давхардуулан бүртгэсэн тул санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд залруулав.

Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил

Аудитаар Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зарцуулалт болон сум хөгжлийн сангийн авлага барагдуулалттай холбоотой зөрчилд 2 албан шаардлага, сум хөгжлийн сангийн санхүүжилтийн эх үүсвэр бүрдсэн тул тайлант онд иргэдэд хөнгөлөлтэй зээлийг зохих журмын дагуу олгоогүй болон санхүүгийн тайланд устгах бичилт хийх талаар 2 зөвлөмж хүргүүллээ.

1. Тайлант онд сумын Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зарцуулалтыг захирамжтай тулган шалгахад Засаг дарга нь тайлант онд захирамжаар 44,5 сая төгрөгийг зарцуулсан бөгөөд нийт 14,8 сая төгрөгийн 12 захирамж нь Төсвийн тухай хуулийн 27.1.1-т "төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгох", 27.4.4-т "хөрөнгө оруулалтын төсөл боловсруулахад тавигдах ерөнхий болон тусгай шаардлага", Сангийн Сайдын 2018 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн 318 дугаар тушаалын 1.2, 2.1 дэх заалтуудтай нийцэхгүй, хэмжилт, толилуулга ба тодруулга гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага хүргүүллээ.

2. Сум хөгжлийн сангийн зээлийн хугацаа хэтрэлттэй 3 зээлдэгчийн 22,8 сая төгрөгийн авлага байгаа нь Засгийн газрын 2016 оны 153 дугаар “Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгийн бүрдүүлэх, зарцуулах, тайлагнах, хяналт тавих” журмын 1.6.2-т “Зээлийн хугацаа нь 36 хүртэл сар байна.” гэсэн заалттай нийцэхгүй, хэмжилт, үнэн зөв байдал гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага хүргүүллээ.

Аудитын зөвлөмж

Аудитаар илэрсэн санхүүгийн тайлангийн устгах бичилттэй холбоотой болон тайлант онд иргэдэд хөнгөлөлтэй зээлийг зохих журмын дагуу олгоогүй зэрэгт 2 зөвлөмж өгч, менежментийн захидалд тусгав.

3.10. БАЛАНСЫН ДАРААХ ҮЙЛ ЯВДАЛ БОЛОН ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДЛУУД

Сумын нийт дотоод устгалын дүн нь 781,307,868.28 төгрөг бөгөөд дээрх устгалыг бүрэн хийсэн байна. Харин орлого, зардлын нийт 884,327,680.04 төгрөгийн гадаад устгалыг аймгийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд тусгахаар төлөвлөсөн байна. Иймд Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн тайланд тус устгалын бичилтийг анхаарч үзье.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. Менежментийн захидал

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв.

Нягтлан бодох бүртгэлийн хөтлөлттэй холбоотой асуудал

1.1 Илрүүлэлт: Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлангийн орлого, зардлын гадаад устгалыг аймгийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд бүрэн тусгах.

1.2 Эрсдэл: Санхүүгийн тайлан алдаатай илэрхийлэгдэх.

1.3 Өгсөн зөвлөмж: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийг мөрдөн ажиллах.

1.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллана.

Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

2.1 Илрүүлэлт: Сум хөгжлийн сангийн үлдэгдэл нь сангийн хөрөнгийн нийт үлдэгдлийн 20 хувиас давж 94,4 сая төгрөг төвлөрсөн болович тайлант онд хөнгөлөлттэй зээл олгоогүй байна.

2.2 Эрсдэл: Журам хэрэгжихгүй байх, хөрөнгийн эргэц удаашрах

2.3 Өгсөн зөвлөмж: Засгийн газрын 2016 оны 153 дугаар “Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгийн бүрдүүлэх, зарцуулах, тайлагнах, хяналт тавих” журмын 1.11-т "Сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх төслийн сонгон шалгаруулалтын товыг сангийн хөрөнгийн эх үүсвэрийн 20-иос доошгүй хувь бүрдсэн тохиолдолд тухайн сумын иргэдийн Төлөөлөгчийн Хурал тогтооно." Гэсэн заалтыг мөрдөн ажиллах.

2.4 Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажиллана.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо: **2020**

Аудитын нэр: ***Баян-Уул сумын 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит***

Аудитын код: ДОА-2021/1/СТА-ТТ3

Шалгагдсан байгууллагын нэр: ***Баян-Уул сумын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан***

Мянган төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
1	Засаг даргын нөөц хөрөнгийг зарцуулахдаа журамд нийцээгүй 14,821.2 мянган төгрөгийн захирамж гаргаж зарцуулсан байна.	14,821.2	Албан шаардлага	Засаг дарга	Х.Баттулга
2	Сум хөгжлийн сангийн хөрөнгөнөөс сумын 2 иргэд үйлдвэрлэл үйлчилгээ эрхлэхээр олгосон хөнгөлөлттэй зээлийн үлдэгдэл 22,818.8 мянган төгрөгийн зээл одоог хүртэл барагдуулаагүй байна.	22,818.8	Албан шаардлага	Засаг дарга	Х.Баттулга
3	Тайлант онд нийт 149 мэдээлэл байршуулбал зохих байснаас нийт 138 мэдээллийг хуулийн хугацаанд бүрэн мэдээлсэн, орон нутгийн хөгжлийн сангийн 2 дугаар сарын төсвийн төлөвлөгөө гүйцэтгэлийн нийт 108,300.0 мянган төгрөгийн мэдээлэл болон мөнгөн дүнгүй 10 мэдээлэл хуулийн хугацаагаар хоцроон байршуулсан байна.	0	Албан шаардлага	Засаг дарга	Х.Баттулга
4	Нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан дахь устгах бичилтийг бүрэн хийхэд анхаарч ажиллах.	0	Зөвлөмж	Засаг дарга	Х.Баттулга
5	Сум хөгжлийн сангийн хөрөнгийн бүрдэл журамд заасан хэмжээнд хүрсэн тул хөнгөлөлттэй зээлийг журмын дагуу олгоогүй байна.	0	Зөвлөмж	Засаг дарга	Х.Баттулга
6	Улзын хөгжил ОНӨААТҮГ-ын санхүүгийн тайланд үнэ төлбөргүй шилжиж ирсэн 24,697,9 мянган төгрөгийн хөрөнгийг давхардуулан бүртгэсэн тул санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд залруулав.	24,697.9	Залруулга	Засаг дарга	Х.Баттулга
ДҮН		**62,337.9**			